

Europa

de dr. Ulrike Reisach

și dr. Rainer Köthe

Ilustrații de Giuliano Fornari, Frank Kliemt,
Joachim Knappe și Reiner Zieger

Hărți de Michaela Schneider

Traducere din limba germană
Ana Sylvester

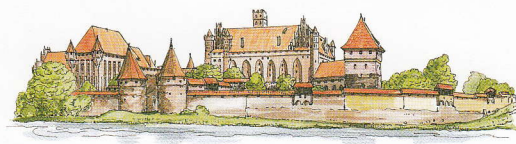
*1 ianuarie 2007:
Românii sărbătoresc aderarea
la Uniunea Europeană*

enciclopedia rao

Cuprins

Respect pentru oameni și cărți

Istoria Pământului

Europa a arătat întotdeauna la fel?

Cum s-au format Munții Alpi?

Cum s-a modificat Europa în urma erei glaciare?

Clima, natura și fauna

Ce determină clima Europei?

Care este flora tipică pentru Europa?

Prin ce se distinge zona Mării Mediterane de restul Europei?

Ce animale trăiesc în Europa?

O scurtă istorie a Europei

Uniunea Europeană

Ce este Uniunea Europeană?

Cum a luat ființă UE?

De ce există Uniunea Europeană?

Care sunt țările membre UE?

Mai există granițe între state în interiorul UE?

De ce sunt normate merele în UE?

Toți consumatorii pot să profite de pe urma UE?

Există concurență loială în cadrul UE?

Pot trăi și munci oriunde în UE?

Ce s-a schimbat prin introducerea monedei unice euro?

Ce este Euroland?

Pentru ce are nevoie UE de o monedă unică?

De ce trebuie supravegheată moneda?

Când s-a născut euro?

Care sunt avantajele monedei unice euro?

Moneda euro este puternică sau slabă?

Conducerea Uniunii Europene

UE are propriul guvern?

Există o capitală a UE? 27

4 Cum se pun de acord statele membre UE? 28

5 Cine se află la vârful UE? 29

Ce face Comisia Europeană? 30

5 În ce probleme decide Parlamentul European? 30

Cine face parte din Parlamentul European? 31

6 Curtea de Justiție a

6 Comunităților Europene: ce judecă? 32

UE are propria armată? 32

7 Oamenii și limbile UE

8 Cine lucrează pentru UE? 33

10 Ce școli frecventează copiii angajaților UE? 33

Ce limbi sunt vorbite în UE? 34

14 Banii Uniunii Europene

15 Cum se finanțează UE? 35

16 Pe ce cheltuiește UE banii? 35

17 UE sprijină și regiunile mai sărace? 36

Ce domenii de cercetare sunt sprijinite de UE? 36

18 Comerțul mondial și viitorul

18 Ce rol joacă UE în comerțul mondial? 37

20 Cum ajută UE alte state? 38

20 Cum va arăta UE în viitor? 38

21 Ce șanse aduce extinderea UE? 39

Modelarea Europei

Cum pot cetățenii UE să-și impună părerile? 40

Ce proiecte există pentru tinerii cetățeni ai UE? 40

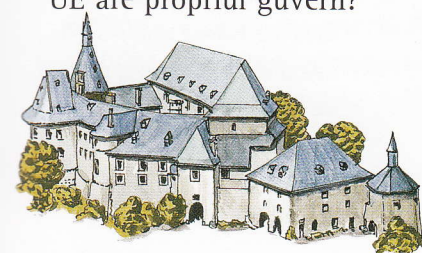
Lexiconul țărilor

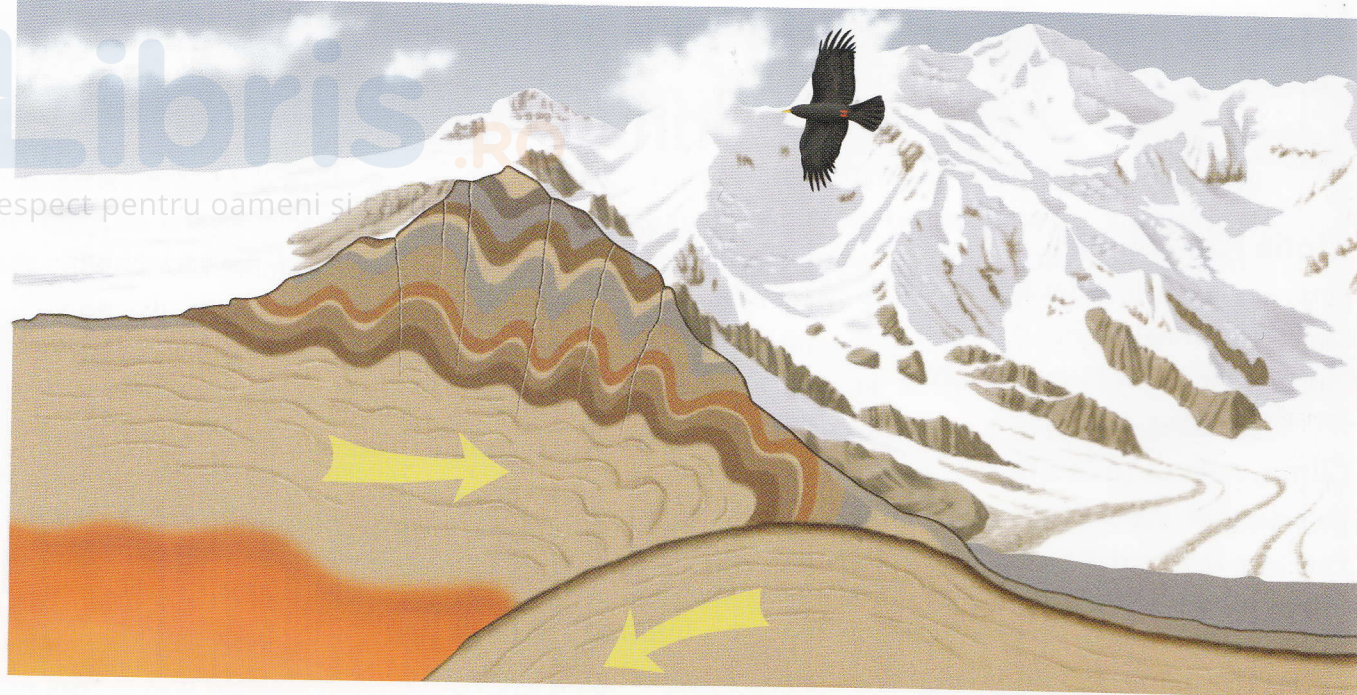
Sărbători în Europa

Indice

Cifre și recorduri din Europa

Harta fizică a Europei

Istoria Pământului

**Europa a arătat
întotdeauna
la fel?**

Configurația planetei noastre se schimbă continuu, chiar și continentele. Ele se deplasează pe scoarța pământului, se desprind și se unesc din nou. De aceea, în vremurile îndepărtate, Pământul avea un cu totul alt aspect decât cel pe care îl cunoaștem în prezent.

Teritoriul Europei de azi a fost situat timp de milioane de ani aproape de ecuator. Cu 450 de milioane de ani în urmă, era alcătuit dintr-o serie de insule situate în oceanul dintre cele două continente. Atunci s-au format munții

Norvegiei și cei ai Scoției: s-au înălțat prin încrețire încet, din straturile de sedimente.

Cu 300 de milioane de ani în urmă, uscatul se ridicase și era acoperit de păduri preistorice dese. O parte din formațiunile minerale din acele timpuri mai pot fi găsite, de exemplu, în sud-vestul Angliei, în Masivul Central din Franța, în Ardeni, în podișul Renan, în munții Sudeți, precum și în Ural. Pe atunci, în văile mlăștinoase creșteau păduri uriașe, din care s-au format mai târziu zăcămintele de cărbune ale Europei.

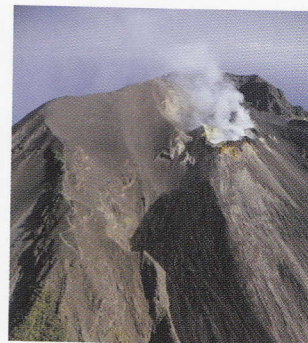
Cu 280 de milioane în urmă, zonele întregi ale Europei de azi erau deșertice. Sub un soare torid, în râuri și lacuri s-au depus sedimente roșiatice. Mai târziu, acestea s-au întărit, formând gresia roșie. După scurt timp, o mare caldă și puțin adâncă a ocupat acest deșert; printre

Până în urmă cu circa 200 de milioane de ani, continentele America de Nord și Eurasia mai erau încă lipite. Fenomene din interiorul Pământului le-au separat, iar de atunci, ele se îndepărtează unul de altul cu o viteză de aproximativ doi centimetri pe an: astfel s-a format Atlanticul.

O placă continentală alunecă sub alta, straturile de sedimente îndoindu-se și formând astfel munții pe care se află vulcanul Stromboli din Italia.

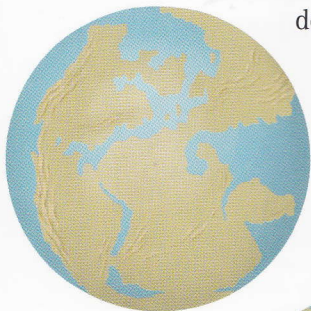
VULCANII

Fumegă în Europa de azi mai ales în Islanda și în zona Mediteranei. Cel mai mare vulcan activ din Europa este Etna, de pe insula Sicilia. Vezuviul din apropierea orașului Napoli nu este în prezent activ, dar, în ultimele secole, a erupt de mai multe

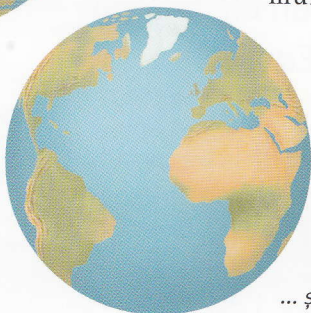

Vulcanul Stromboli din Italia

ori cu o forță distrugătoare. Mult mai blânde sunt erupțiile vulcanului Stromboli la nord de Sicilia.

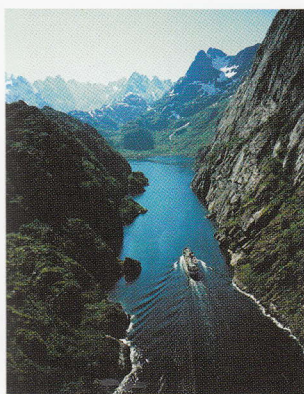
Imaginea planetei noastre în urmă cu 200 de milioane de ani...

... și astăzi

MAREA GROAPĂ

Prin ciocnirea continentelor, zona dintre munții Pădurea Neagră și munții Vosgi, ca și la nord de aceștia cu aproximativ cinci kilometri, s-a înfundat. Depresiunea imensă astfel formată s-a umplut parțial cu aluviuni, dar și în prezent se poate recunoaște ca fiind o depresiune aflată pe Rinul Superior.

Fiordurile din Norvegia sunt văi măcinate de fluvii de gheață, văi în care a pătruns apa mării.

alte, sedimentele ei formează în prezent, de exemplu, părți din Alpi, din munții Jura Șvabi și cei Francezi. Cu 70 de milioane de ani în urmă, Europa era din nou un uscat, iar în urmă cu 18 000 de ani suprafețe imense se aflau sub un strat de gheață foarte gros.

Un eveniment deosebit de marcant

Cum s-au format Munții Alpi?

a fost formarea falnicilor Munți Alpi. Ei s-au înălțat atunci când, în urmă cu circa

50 de milioane de ani, continentul african s-a împins către Europa, îndesând sedimente și roci mai vechi, astfel încât straturile s-au încrețit. Și Pirineii din Spania și Franța, Apeninii din Italia și munții est-europeni, cum ar fi o parte a Carpaților, s-au format în acest mod. Procesul de înălțare continuă. De exemplu, în Elveția, munții se ridică cu circa un milimetru pe an.

Ciocnirea continentelor a avut urmări multiple. În Europa Centrală, în urmă cu aproximativ 50 de milioane de ani, au erupt vulcani, cum ar fi cei din podișul Eifel. Erupțiile vulcanice continuă și în prezent. Cutremurele din zona Mării Mediterane sunt o consecință a acestor fenomene geologice.

Cu două milioane de ani în urmă,

Cum s-a modificat Europa în urma erei glaciare?

temperaturile au scăzut cu mai multe grade pe întreg globul. Aceasta a dus la

extinderea ghețarilor, în timp ce nivelul mării a scăzut cu peste 100 m, deoarece o mare cantitate de apă era cuprinsă în ghețari. În Europa, ghețarii s-au întins dinspre nord spre centrul continentului și au acoperit întreaga zonă cu un strat de gheață, gros de câteva sute de metri. În perioadele mai calde, o parte din ghețar se topea. Între limita de gheață nordică și cea sudică rămânea o fâșie de pământ neacoperit

de gheață, dar cu foarte puțină vegetație. Abia în urmă cu aproximativ 10 000 de ani a luat sfârșit această „eră glaciară“.

Peisajul s-a modificat profund. În urma ghețarilor au rămas cantități mari de nisip, pietriș și aluviuni. Coasta sudică a Mării Nordului, de exemplu, își datorează forma colțuroasă acestei perioade. Din aceeași cauză, litoralul sudic al Mării Baltice e alcătuit din straturi masive de sediment nisipos. În multe locuri, gheața a lăsat în urmă adâncituri, care s-au umplut cu apă și au devenit lacuri sau mlaștini.

FOSILELE – VESTIGII ALE EREI PREISTORICE

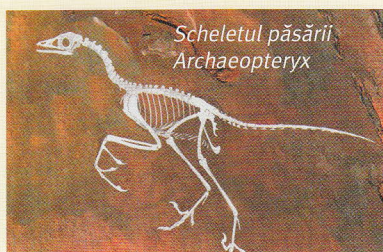

Fosilele de dinozauri sunt destul de rare pe continentul european, deoarece, pe vremea când dinozaurii stăpâneau

lumea, Europa era în mare parte acoperită de apă. Însă în zona localității Solnhofen din Bavaria, Germania, în apele calde ale mării, care a existat aici, în urmă cu 150 de milioane de ani, s-a depus un strat fin de sedimente, în care s-au păstrat foarte bine rămășițele unor viețuitoare. Acolo s-au descoperit fosilele unui animal care îmbină caracteristicile dinozaurilor cu cele ale păsărilor: pasărea primitivă.

În urmă cu 40 de milioane de ani, în zona actuală a Mării Baltice creșteau păduri de conifere înalte și dese. Rășina acestor copaci a atras și a „capturat“ mici vietăți. În timp, rășina s-a solidificat, devenind chihlimbar, iar micile creaturi s-au păstrat intacte.

În anul 1907, într-o carieră din apropierea localității Mauer, Germania, s-a găsit maxilarul inferior al unui om primitiv.

Clima, natura și fauna

Clima relativ blândă din Europa se

Ce determină clima Europei?

datorează curen-
tului Golfstream,
un curent ocea-
nic din Atlantic.
Europa Centrală

e situată aproximativ pe aceeași para-
lelă cu Labrador în Canada, unde însă
pe timp de iarnă sunt frecvent conse-
mate temperaturi de minus 40°C. Prin
urmare, clima europeană ar trebui să fie
asemănătoare. Însă curentul Golfstream
aduce în fiecare secundă cantitatea imen-
să de circa 150 de milioane de metri
cubi de apă caldă ce provine din Golful
Mexicului, ridicând astfel temperatura
medie anuală. La acest fenomen contri-
buie și vânturile de vest, preponderente,
care aduc aerul umed și cald de dea-
supra Atlanticului. Din aceste cauze, cea
mai mare parte a Europei, dar mai ales
partea de vest, se bucură de veri calde și
de ierni blânde. Cu cât se înaintează
spre est, efectul benefic al Atlanticului
se atenuează, cedând în fața climei de tip
continental, cu ierni reci și veri toride.

Cu totul alta e clima Europei de Sud,
căci AlpII și Pirineii sunt bariere clima-
tice pentru clima subtropicală a zonei
Mării Mediterane, cu veri toride, fără
precipitații și cu ierni blânde, dar cu ploi
abundente.

*Flora Europei este alcătuită din multe plante
sălbatiche și de cultură. În regiunile mai calde
cresc smochini, măslini, lavandă și viță-de-vie.
Alte plante cresc oriunde.*

Europa este o parte componentă a

Care este flora tipică pentru Europa?

continentului
euroasiatic. De
aceea vegetația
din Europa nu
diferă în esența

ei de cea a zonelor estice. Totuși, în
Europa nu există o varietate atât de
mare de specii precum în Asia. De vină
sunt AlpII: munții acoperiți de ghețari
în era glaciară au avut efectul unei
bariere. Multe animale și plante nu au
putut migra spre sud și au pierit. La
sfârșitul erei glaciare, doar puține spe-
cii au putut reveni, trecând peste
această barieră muntoasă.

Forma de vegetație preponderentă
în Europa Centrală este pădurea de
foioase, verde pe timpul verii, dar care
toamna își pierde frunzișul. În partea
de vest, unde umezeala este mare,
cresc mai ales stejari și mesteceni, în
zona centrală se întâlnesc mai degrabă
fagi și stejari pe lângă alte foioase.
Pădurile de molid, pe care le întâlnim
frecvent în această zonă, sunt plan-
tate, deci atipice zonei și, prin urmare,
destul de sensibile. În sud-estul
Europei există multe zone de stepă,
deoarece precipitațiile nu sunt sufi-
ciente pentru a permite dezvoltarea
unor păduri dese.

În Europa de Nord, clima este prea
rece pentru majoritatea foioaselor.

Mare polară în Norvegia

Vârful Fecioarei, Elveția

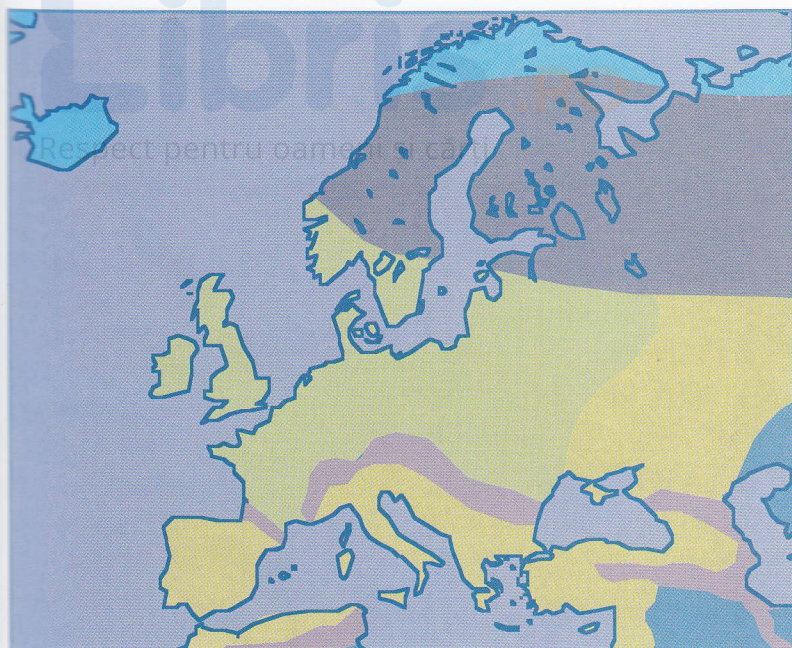
Pădure de fag în Suedia

Pășune în Irlanda

Câmp de lavandă în Italia

- Climă polară
- Climă montană
- Climă moderat-re-
- Climă moderat-umedă
- Climă moderat-uscată

MIGRATORI

O multitudine de animale și de plante au imigrat (de obicei neobservat) în Europa în ultimii zeci de ani. Unele, precum ratonul, câinele enot și fazanii puși în libertate de către vânători, s-au adaptat bine în ecosistemele existente. Altele, cum ar fi crabul chinezesc, periclitează speciile indigene.

Aici există zonele cu păduri mixte, care, spre nord, fac loc pădurilor de conifere, mai ales celor de pini și molizi. Doar acești copaci rezistă iernilor lungi și reci și, de aceea, sunt întâlniți și în zonele din sud, și anume în cele muntoase. Centura de conifere se întinde peste întreg globul. Spre nord, aceasta trece în păduri de fag până în zona tundrei, fără copaci, doar cu arbuști și licheni.

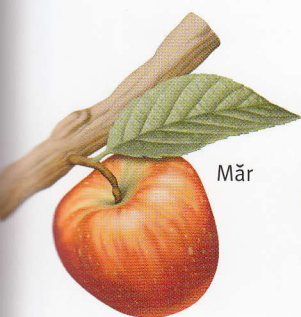
Spre deosebire de partea nordică a Europei, zona Mării Mediterane e bogată în specii de plante, deoarece era glaciară nu a determinat dispariția lor. Totuși, fauna existentă trebuie să se adapteze la caracteristicile climatice

Prin ce se distinge zona Mării Mediterane de restul Europei?

Europei, zona Mării Mediterane e bogată în specii de plante, deoarece era gla-

ale zonei: deși iernile sunt blânde, verile sunt deosebit de sărace în precipitații. De aceea în zonele montane cresc mai ales conifere, cum ar fi pinii Aleppo, cât și plante perene cu frunze tari, precum stejarul verde și stejarul de plută. În zonele mai înalte și, astfel, mai reci, se întâlnește și stejarul pufos, castanul comestibil și fagul.

Totuși, doar în locuri restrânse se mai poate întâlni vegetația originală a zonei Mării Mediterane. În decursul secolelor, omul a defrișat suprafețe întinse pentru a utiliza lemnul pădurilor ca material de construcție sau pentru combustibil; incendiile, iscate mai ales vara, distrug și ele păduri întregi. De pe versanții abrupti, ploile au spălat pământul fertil, împiedicând astfel dezvoltarea de noi arbori și arbuști. În alte zone, în locul pădurilor au apărut zone de arbuști, așa-numitele macchia sau maquis. Trandafirul sălbatic, mirtul și alte plante, adesea cu flori foarte frumoase, formează aici un desiș aproape de nepătruns. În locurile uscate cresc arbuști pitici și multe alte plante, printre care și orhideele. Multe dintre plantele care cresc aici pot supraviețui doar pentru că se apără prin țepi și mirosuri neplăcute, astfel încât să nu fie mâncate de oi sau de capre. Multe dintre mirodeniile bucătăriei, cum ar fi cimbrul, măghiranul, busuiocul sau salvia cresc aici în mod spontan, iar în zilele calde, plutește în aer o miasmă plăcută.

Măr

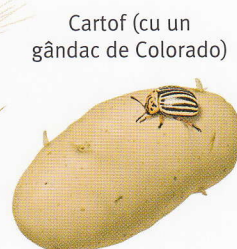
Strugure

Ramură de măslin

Secară

Cartof (cu un gândac de Colorado)